

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
2026-01-09
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L2@regeringskansliet.se

Ju2025/02091

ElektronikBranschens remissvar på betänkandet En ny produktansvarslag (SOU 2025:103)

Om ElektronikBranschen

ElektronikBranschen är branschorganisationen för företag som tillverkar, distribuerar, säljer och servar elektronik för konsumenter och företag. Vi driver branschfrågor och företräder branschen i dialog med beslutsfattare, myndigheter och media samt bidrar med kunskap om hur regler och deras tillämpning påverkar marknaden, samhället och miljön. Vi är en viktig mötesplats med nätverk, branschinsikter och kompetensutveckling som stärker medlemsföretagen. Våra medlemmar verkar på en globalt konkurrensutsatt marknad, där lika och förutsebara villkor är viktiga för långsiktig lönsamhet och omställning. Vårt mål är en konkurrenskraftig och hållbar elektronikbransch.

Vår bedömning

1. Väsentlig ändring (4 kap. 3 §) – direktivnära, men med tydligare vägledning

ElektronikBranschen tillstyrker att bestämmelsen om väsentlig ändring hålls direktivnära. En svensk särdefinition riskerar överimplementering och olika ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna och därmed ökade kostnader och sämre konkurrensvillkor.

Samtidigt kan gränsen för väsentlig ändring vara svår att dra i praktiken, särskilt för elektronik där ändringar kan ske genom programvara, uppgraderingar och eftermarknadsåtgärder. Konsumenten kan ofta inte avgöra om det "bara är reparation" eller om det i praktiken ändrat riskbilden och innebär en säkerhetsbrist. Tillverkare och handlare kan därtill ofta sakna insyn i vad som faktiskt gjorts i tredjepartsverkstad.

När gränsen är oklar ökar antalet tvister om en väsentlig ändring skett, vem som gjort den och om det är ändringen som orsakat skadan, vilket leder till mer administration och kostnader, även

innan domstol. Mot den bakgrunden är det centralt att regeringen ökar förutsebarheten genom tydliga exempel i författningskommentar eller annan vägledning, så att branschen kan bedöma vad som normalt är reparation och vilka åtgärder som typiskt kan utgöra väsentlig ändring. Syftet är att minska företagens kostnader till följd av tvister, administration och försäkring. Här är gärna branschen behjälplig med relevanta exempel om så önskas.

2. Bedömningen av säkerhetsbrist – bör spegla direktivet fullt ut (artikel 7)

Direktivet anger att flera omständigheter ska beaktas vid bedömningen av om en produkt har en säkerhetsbrist, men som saknas i det svenska förslaget. ElektronikBranschen anser att bestämmelsen om vilka omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av säkerhetsbrist bör kompletteras för att fullt ut spegla direktivet och öka förutsebarheten i tillämpningen. I dag framgår det till exempel inte tillräckligt tydligt att andra relevanta säkerhetskrav och regelverk ska vägas in i säkerhetsbedömningen. För många produktkategorier finns harmoniserad produktlagstiftning och standarder som används för att visa överensstämmelse och möjliggöra CE-märkning. Efterlevnad av sådana krav bör därför uttryckligen vara en omständighet som kan tala emot att en produkt har en säkerhetsbrist – utan att detta i sig utesluter ansvar om produkten ändå visar sig vara farlig.

3. Utredningskostnader – förtydliga att generellt kostnadsansvar inte gäller

ElektronikBranschen ser en tydlig risk för ökad osäkerhet och ökade kostnader till följd av hur presumptionsreglerna kan komma att fungera i praktiken. Syftet med presumptionerna – att underlätta för skadelidande i tekniskt komplexa fall – är förståeligt. Samtidigt finns en risk att produktansvariga företag tvingas lägga omfattande resurser på att utreda och motbevisa påståenden om säkerhetsbrist eller orsakssamband, även när produkter har reparerats, uppgraderats eller påverkats av tredje man efter att de släppts ut på marknaden – vilket kan vara svårt om detta skett av en oberoende aktör eller av konsumenten själv. ElektronikBranschen vill undvika en utveckling där undersökningskostnaden för detta i praktiken vältras över på näringsidkare trots att skadeorsaken ligger utanför den produktansvariges kontroll. Då skadeståndskostnaden inte faller på den produktansvarige är det inte heller rätt eller rimligt att denne ska stå för utredningskostnaden.

Att självrisken tas bort leder sannolikt till fler skadeanmälningar även vid mindre skador, vilka kräver teknisk analys, dokumentation, kontakter med försäkringsbolag och regresshantering mellan aktörer i leveranskedjan. Fler fall riskerar att driva upp kostnaderna ytterligare i hela kedjan – med handeln som vanlig första kontaktpunkt mot konsument.

ElektronikBranschen föreslår därför att regeringen tydliggör att reglerna inte är avsedda att skapa ett generellt kostnadsansvar för utredningar som krävs för att ta sig ur presumptionen när skadan orsakats av konsument eller tredje man/okänd aktör, samt kompletterar konsekvensutredningen med en tydligare analys av de volym- och administrationskostnader som kan uppstå för företag (ärendehantering, tekniska utredningar, försäkrings- och regressprocesser) när slopad självrisk och presumtioner verkar tillsammans.

4. Onlineplattformar och direktleveranser från tredjeland

ElektronikBranschen är positiva till ambitionen att skärpa ansvaret i den del av marknaden där oseriösa aktörer och online-plattformar möjliggör försäljning av elektronik som inte uppfyller EU:s regler om produktsäkerhet och konsumentskydd. Samtidigt bedömer ElektronikBranschen att det är otydligt i vilken utsträckning regeringen kommer att ge reell hjälp för konsument i praktiken.

Detta behöver också ses i ett konkurrensperspektiv. Seriösa aktörer i EU bär redan betydande kostnader för regelefterlevnad (exempelvis produktsäkerhet, dokumentation, spårbarhet, efterlevnad i flera regelverk). I en rapport från Svensk Handel och HUI uppger handlare att priserna skulle kunna vara minst 40 procent lägre om regelefterlevnadsansvar inte behövde beaktas, vilket illustrerar hur stora kostnadsdrivare regelkraven är. Därför är det av största vikt att samma regler gäller för alla aktörer och att detta följs upp.

Pernilla Enebrink
Vd ElektronikBranschen